

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Придніпровська державна академія фізичної культури і спорту

Факультет фізичного виховання

Кафедра соціально-гуманітарних наук

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри
соціально-гуманітарних наук
Л.П. Корогод
«12» червня 2019 р.

Р о б о ч а п р о г р а м а н а в ч а л ь н о ї д и с ц и п л і н и

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ НАУК

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Бакалавр

(ступінь вищої освіти)

галузь знань
(шифр і назва галузі знань)

01 Освіта/педагогіка

спеціальність
(шифр і назва спеціальності)
спеціалізація
(назва спеціалізації)

014 Середня освіта

014 Середня освіта (фізична культура)

факультет
(назва факультету)

Фізичного виховання

вид дисципліни

обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)

2019/2020 навчальний рік

Робоча програма навчальної дисципліни – **Теоретичні основи соціально-політичних наук** для здобувачів ступеню вищої освіти **бакалавр**, галузі знань – **01 Освіта/Педагогіка**, спеціальності **014 Середня освіта**.

Розробники:

МАКЕШИНА ЮЛІЯ ВІКТОРІВНА, доцент кафедри соціально-гуманітарних наук,
кандидат філософських наук

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри **соціально-гуманітарних наук**, факультету **фізичного виховання** Придніпровської державної академії фізичної культури і спорту.

Протокол № 23 від «12» червня 2019 р.

Завідувач кафедри _____ Л.П. Корогод
(підпис) (прізвище та ініціали)

«12» червня 2019 р.

©Макєшина Юлія Вікторівна, 2019 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація/освітня програма, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів– 4	Галузь знань <u>01 Освіта/педагогіка</u> (шифр і назва)	Обов'язкова	
	Спеціальність <u>014 Середня освіта</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціалізація: <u>014 Середня освіта (фізична культура)</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 4		4-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання немає		Семестр	
Загальна кількість годин – 120		7,8-й	-й
Тижневих годин для денної, заочної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента –2,5	Ступінь вищої освіти: <u>бакалавр</u>	Лекції	
		36 год.	–год.
		Практичні, семінарські	
		36 год.	–год.
		Лабораторні	
		-год.	– год.
		Самостійна робота	
		48 год.	–год.
		Індивідуальні завдання:	
		– год.	
Вид контролю:			
Залік	–		

2. Мета та завдання дисципліни

Мета: формування у здобувачів вищої освіти рівня бакалавр знань в галузі основних наукових концепцій і напрямів, які визначають характер, особливості соціально-політичних процесів, а також сучасні концепції світової соціально-політичної думки в цілому, та української зокрема.

Завданнями дисципліни є:

- ознайомити студентів фізкультурно-спортивної галузі з основними науковими концепціями і напрямками, які визначають характер і особливості суспільства в період трансформацій;
- допомогти молодій особистості усвідомити найважливіші гуманістичні цінності та традиції політичної культури нашого суспільства;
- сприяти розумінню природи суспільних та міжособистісних відносин, їх соціокультурних та інших аспектів; оволодіти знаннями про людину і суспільство; зорієнтувати студентів на вивчення проблем, які формують у них розуміння себе як суб'єкта соціальних та політичних відносин, розкривають особливості взаємодії соціальних спільнот, сприяють самоідентифікації особистості, без якої неможливо досягнути успіхів як в обраній професії, так і в житті в цілому;
- засвоїти певну суму знань, що лежать в основі формування особистої громадянської позиції, які допомагають виробити власний політичний вибір, активізують процеси залучення молоді до політичного життя країни, формують морального та відповідального за свої вчинки громадянина;
- підготувати спеціаліста для ефективної самостійної діяльності в сучасному соціокультурному середовищі; висококваліфікованого спеціаліста з фізичної культури та спорту, компетентність якого буде сприяти процесам євроінтеграції України.

Компетентності, формування яких передбачено навчальною дисципліною:

ЗК 1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 4. Здатність працювати як автономно, так і в команді.

ЗК 5. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК 6. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 7. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 8. Здатність користуватися сучасними інформаційними і комунікаційними технологіями.

ЗК 9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети, володіння навичками міжособистісної взаємодії.

ЗК 10. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 11. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

ЗК 12. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт, а також приймати обґрунтовані рішення.

ФК 2. Здатність здійснювати пошук, аналіз і оцінку інформації, у т.ч. за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій, необхідної для постановки і вирішення професійних завдань, професійного та особистісного розвитку.

ФК 18. Здійснювати пропаганду фізичної культури, спорту, туризму, здорового способу життя, у тому числі, з використанням сучасних інформаційних технологій.

Передумови для вивчення дисципліни (перелік дисциплін, вивчених раніше): історія України, філософія, основи економічної теорії.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

- фактичний матеріал з навчальної дисципліни відповідно до навчальної програми;
- зміст і особливості уявлень про «міфологічні» та наукові знання про суспільний устрій, різноманіття форм людського знання про природу та суспільство;
- основні етапи розвитку знання суспільство та його політичне життя, основні наукові ідеї, школи, напрями, теорії та концепції;
- умови, за яких відбуваються ті чи інші процеси у суспільному житті, їх закономірності та протиріччя.

вміти:

- творчо осмислювати поняття;
- орієнтуватися у складних та суперечливих проблемах суспільного розвитку, застосовувати отримані знання, аналізуючи суспільно-політичні події;
- застосовувати основні положення світових та українських соціально-політичних концепцій у своїй професійній діяльності, і в повсякденному житті;
- надавати інтерпретації суспільно-політичним процесам, використовуючи знання про загальні закономірності суспільного розвитку;
- виявляти громадянську позицію щодо суспільно-політичної сфери, вміти аналізувати і прогнозувати суспільні події;
- самостійно підвищувати рівень загальнокультурної і гуманітарної підготовки під час підготовки до занять.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Світові суспільно-політичні теорії та концепції.

Тема 01. Теоретичні основи соціально-політичних наук як навчальна дисципліна.

Феномен соціально-політичного знання. Об'єкт та предмет соціально-політичного знання. Соціально-політична сфера суспільства. Система категорій соціально-політичного знання. Принципи соціально-політичного знання. Функції соціально-політичних наук.

Закони соціально-політичної сфери суспільства. Закономірності і тенденції соціально-політичного життя.

Методологія соціально-політичних досліджень. Загальнофілософські, теоретичні, емпіричні, праксеологічні, специфічні, наукогалузеві, ситуаційні методи наукового пізнання.

Тема 02. Історія становлення знань про соціальні та політичні проблеми суспільства.

Погляди давніх філософів на соціальні проблеми людини і суспільства. Стародавній Китай, Індія. Легісти. Соціальні погляди Конфуція, Лао-цзи, Мо-цзи.

Тема 03. Соціально-політичні ідеї про суспільство.

Античність. Платон, Аристотель, Сенека, Цицерон. Епоха середньовіччя. Августин. Фома Аквінський. «П'єр Абеляр». Епоха Відродження. Н.Макіавеллі. Соціалісти-утопісти. Томас Мор, Томазо Кампанелла. Епоха Новітнього часу. Т. Гоббс, Дж. Локк, Ш. Монтеск'є, .-Ж. Руссо, Ж. Боден.

Тема 04. Класичний етап політичної науки.

Позитивізм. Соціологічна теорія О. Конта: основні положення, методологія. Соціологічна теорія Г. Спенсера: основні положення, методологія. Наукові погляди К. Маркса, їх вплив на розвиток соціологічної думки. Соціологічний підхід до розуміння суспільства Е. Дюркгейма, суть його «соціологізму» та запропонованого ним соціологічного методу. Розуміюча соціологія М. Вебера, його теорія соціальної взаємодії. К.Маркс теорія соціального конфлікту. Структурний функціоналізм Т. Парсонса. Р. Мертон. Емпірична соціологія, зміст основних етапів її розвитку. Теорія символічного інтераціоналізму. Етнометодологія. Концепція наукового менеджменту. Технократичні концепції. Теорії індустріального та постіндустріального суспільства.

Тема 05. Суспільно-політичні ідеї української інтелектуальної традиції.

Становлення та розвиток вітчизняної науки. Суспільно-політичні погляди Київської Русі. Іларіон Київський, Данило Заточеник, Кирик Новгородець, Кирило Філософ, Клим Смолятич.

Специфіка формування ідеї ренесансного гуманізму та ідеології реформації в Україні другої половини XV - початку XVII ст. Творчість Франциска Скорини. Ранній гуманізм Розвиток ідеології реформації діячами Острозького культурно-освітнього центру та братських шкіл.

Становлення філософії українського духу в Києво-Могилянській академії. Г. Сковорода – фундатор філософії українського духу. Філософія вітчизняного просвітництва. Український романтизм.

Ідеї Т. Шевченка, О. Потебні, С. Подолинського, М. Драгоманова, В. Антоновича. Суспільні погляди видатних українських діячів кінця XIX – початку XX ст..

Відродження українського духовно-політичного життя. Ідеї національної самобутності. Соціологічні погляди С. Подолинського, М. Драгоманова і Ф. Вовка, М. Грушевського, Б. Кістяківського, С. Дністрянського, М. Туган-Барановського. Соціологія радянського періоду та її криза. Основні напрями та проблеми розвитку новітньої української науки про суспільство.

Змістовий модуль 2. Політичне життя суспільства.

Тема 06. Суспільство як система соціально-політичних зв'язків.

Суспільство як система і життєдіяльність людини. Суспільство як об'єктивний процес. Структура і функції суспільства. Поняття суспільного розвитку.

Основні чинники суспільного розвитку та їх взаємозв'язок. Історичні типи суспільства. Глобальні проблеми суспільного розвитку людства.

Тема 07. Політична система суспільства.

Теоретичні аспекти структури, змісту та функціонування політичної системи суспільства. Основні моделі політичних систем Д. Істона, К. Дойча, Г. Алмонда. Основні підходи до класифікації політичних систем. Шляхи досягнення політичної стабільності.

Тема 08. Держава та її соціально-політична спрямованість.

Місце та роль держави в політичній системі суспільства. Форми впливу інститутів політичної системи на формування та функціонування органів держави. Політична влада. Види політичної влади. Політичні партії та громадські рухи. Групи тиску. Лоббїзм. Бюрократія як форма влади. М.Вебер про бюрократію, її позитивний і негативний зміст.

Тема 09. Інститути суспільства.

Поняття соціального інституту. Механізм інституціоналізації. Загальні ознаки й структурні елементи соціального інституту. Види соціальних інститутів.

Основні функції соціальних інститутів.

Місце і роль політичних інститутів у системі соціальних інститутів. Особливості політичних інституцій.

Змістовий модуль 3. Основні ідеологічні доктрини сучасності.

Тема 10. Лібералізм та неолібералізм.

Ідеологія раннього лібералізму. Лібералізм як провідна форма буржуазного способу мислення. ХІХ ст. розвиток соціально-політичної концепції лібералізму: Б. Констан, І. Бентам і Д. Мілль. Базові цінності класичного лібералізму

Причини виникнення «соціального лібералізму» або неолібералізму. Д. Кейнса та його роль у розвитку неолібералізму. Лондонська, Фрейбурзька, Паризька, Чиказька школи. Наслідки неолібералізму для постіндустріального розвитку країн світу.

Тема 11. Консерватизм та неоконсерватизм.

Головні положення консерватизму. Е.Берк, Ж. де Местра, Л. де Боналд. Основні ідеї, ідеали, орієнтації, ціннісні норми консерватизму. «Держава добробуту» як модель суспільства консерваторів. В. Липинський, С.Томашівський, В. Кучабський - українські консерватори. Соціально-політичні концепції неоконсерватизму. Г. Д'Аннунціо, Е. Юнгер, Ст. Георг.

Тема 12. Тоталітарні доктрини.

Утопічний соціалізм А. Сен-Сімон, Ш. Фур'є і Р. Оуен. Вчення К. Маркса і Ф. Енгельса. Сталінізм. Маоїзм.

Расово-антропологічна школа. Ідеологія фашизм у. Б. Муссоліні. Ідеологія нацизму. А. Гітлер.

Анархізм. М. Штірнер. Анархо-комунізм. М. Бакунін, П. Кропоткін. «Біологічний закон взаємної допомоги». Анархо-сіндикалізм.

Змістовий модуль 4. Сучасні суспільно-політичні трансформації

Тема 13. Соціально-політичні процеси.

Соціальний і політичний процеси як складові суспільного розвитку: взаємозв'язок, особливості та рівні прояву. Специфіка політичного процесу як елементу соціальної динаміки.

Структурна композиція та фази розвитку соціально-політичного процесу.

Основні форми, способи існування і типологія способи соціально-політичних процесів. Соціально-політичні процеси в українському суспільстві.

Тема 14. Політичні конфлікти.

Структура політичного конфлікту. Соціально-психологічні парадигми дослідження політичних конфліктів. Основні форми політичних конфліктів. Політичні конфлікти та їх запобігання.

Тема 15. Громадська думка. і соціально-політичні технології.

Громадська думка як соціальний інститут: сутність, природа, механізм функціонування. Використання громадської думки у регулюванні економічної, соціальної та політичної сфер суспільства.

Соціальні технології: сутність та призначення. Зміст на функції соціально-політичних технологій. Типологія соціально-політичних технологій.

Тема 16. Виборчі системи.

Поняття виборів і їх місце в демократичній державі. Виборчий процес. Референдум. Виборча кампанія. Мажоритарна і пропорційна виборчі системи. Особливість виборчої системи України.

Тема 17. Міжнародні відносини

Сутність та основні параметри міжнародних відносин і зовнішньополітична діяльність держави. Основні міжнародні й регіональні організації. Тенденції сучасного світового розвитку. Україна в контексті міжнародних відносин.

Сутність і розвиток світової політики. Держави та міжнародні організації як суб'єкти світової політики. Глобалізація як мегатенденція світової політики. Глобальні проблеми сучасності. Антиглобалізм. Геополітичні виклики XXI ст..

Тема 18. Євроатлантична інтеграція України як напрямок сучасної державної політики.

Геополітичні та історичні передумови європейського вектору розвитку України. Національна безпека України в процесі входження в НАТО. Зовнішньополітичні пріоритети сучасної України.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		лекції	Практична робота	Лабораторна робота	Індивідуальна робота	Самостійна робота		лекції	Практична робота	Лабораторна робота	Індивідуальна робота	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовний модуль 1. Світові суспільно-політичні теорії та концепції.												
Тема 01. Теоретичні основи соціально-політичних наук як навчальна дисципліна.	6	2	2			2						
Тема 02. Історія становлення знань про соціальні та політичні проблеми суспільства.	6	2	2			2						
Тема 03. Соціально-політичні ідеї про суспільство.	6	2	2			2						
Тема 04. Класичний етап політичної науки.	6	2	2			2						
Тема 05. Суспільно-політичні ідеї української інтелектуальної традиції.	6	2	2			2						
Разом за змістовим модулем 1	30	10	10			10						
Змістовий модуль 2. Політичне життя суспільства.												
Тема 06. Суспільство як система соціально-політичних зв'язків.	8	2	2			4						
Тема 07. Політична система суспільства.	8	2	2			4						
Тема 08. Держава та її соціально-політична спрямованість.	8	2	2			4						
Тема 09. Інститути суспільства.	6	2	2			2						
Разом за змістовим модулем 2	30	8	8			14						
Змістовий модуль 3. Основні ідеологічні доктрини сучасності.												
Тема 10. Лібералізм та неолібералізм.	10	2	2			6						
Тема 11. Консерватизм та неоконсерватизм.	10	2	2			4						
Тема 12. Тоталітарні доктрини.	10	2	2			4						
Разом за змістовим модулем 3	30	6	6			14						
Змістовий модуль 4. Сучасні суспільно-політичні трансформації												
Тема 13. Соціально-політичні процеси.	6	2	2			2						

Тема 14. Політичні конфлікти.	4	2	2							
Тема 15. Громадська думка і соціально-політичні технології.	6	2	2			2				
Тема 16. Вибірчі системи.	4	2	2			2				
Тема 17. Міжнародні відносини	4	2	2			2				
Тема 18. Євроатлантична інтеграція України як напрямок сучасної державної політики.	6	2	2			2				
Разом за змістовим модулем 4	30	12	12			10				
Усього годин	120	36	36			48				

5. Теми семінарських занять

№ змістового модуля, теми	Назва семінарського заняття і короткий його зміст	Кількість аудиторних годин	
		Денна	Заочна
I	Змістовий модуль I. Світові суспільно-політичні теорії та концепції.	10	
1	Теоретичні основи соціально-політичних наук як навчальна дисципліна. Суспільство як система і життєдіяльність людини. Суспільство як об'єктивний процес. Структура і функції суспільства.	2	
2	Історія становлення знань про соціальні та політичні проблеми суспільства. Погляди давніх філософів на соціальні проблеми людини і суспільства. Суспільна думка Стародавнього Китаю, Легісти. Соціальні погляди Конфуція, Лао-цзи, Мо-цзи. Соціальна філософія Стародавньої Індії.	2	
3	Соціально-політичні ідеї про суспільство. Джерела пізнання соціальних явищ у творчості Платона, Аристотеля. Емпіричні дослідження у Давньому Римі. Соціальні знання епохи Середньовіччя і Відродження, соціальні утопії. Теорія природного права і суспільного договору.	2	
4	Класичний етап політичної науки. Класичний етап становлення. XIX ст.. Позитивізм.Натуралізм. Школи: органіцизм, соціальний дарвінізм, расово-антропологічна школа. Психологічні школи.	2	
5	Суспільно-політичні ідеї української інтелектуальної традиції. Формування соціально-політичних поглядів в Україні, їх витоки. Розвиток соціальної думки в Київській Русі. Суспільно-політичні рухи в Україні XVI-XIX ст.. Соціально-політичні ідеї демократії та державності.	2	
II	Змістовий модуль. Політичне життя суспільства.	8	
6	Суспільство як система соціально-політичних зв'язків. Суспільство як система соціальних зв'язків та дій. Загальна характеристика соціальної структури суспіль-	2	

	ства. Основні елементи соціальної структури, її види та характеристика. Теорія соціальної стратифікації та її значення. Сучасна соціальна структура України.		
7	Політична система суспільства. Політика як вид соціальних відносин. Сутність, зміст, структура поняття «політика». Функціонування політики. Роль політичної системи в суспільстві. Місце та роль політичної сфери у суспільстві. Політична свідомість. Політична культура. Політичні відносини. Сутність політичних процесів.	2	
8	Держава та її соціально-політична спрямованість. Місце та роль держави в політичній системі суспільства. Форми впливу інститутів політичної системи на формування та функціонування органів держави. Політична влада. Види політичної влади. Політичні партії та громадські рухи. Групи тиску. Лоббїзм. Бюрократія як форма влади. М.Вебер про бюрократію, її позитивний і негативний зміст.	2	
9	Інститути суспільства. Соціальний інститут як складне соціальне утворення, важливий компонент соціальної структури суспільства Класифікація соціальних інститутів. Функції соціальних інститутів.	2	
III	Змістовий модуль. Основні ідеологічні доктрини сучасності.	6	
10	Лібералізм та неолібералізм. Визначення, принципи, мета. Загальні цінності лібералізму. Ідеологи. Основні риси неолібералізму. Ідеологи.	2	
11	Консерватизм та неоконсерватизм. Загальні принципи консерватизму. Основні течії. Неоконсерватизм. Елітарна демократія. Особливості розвитку неоконсерватизму.	2	
12	Тоталітарні доктрини. Теоретичні основи тоталітаризму. Умови функціонування тоталітарної ідеології. Фашизм і неофашизм. Нацизм і неонацизм.	2	
IV	Змістовий модуль. Сучасні суспільно-політичні трансформації.	12	
13	Соціально-політичні процеси. Процес та його риси. Особливості соціальних процесів у порівнянні з природними. Характер процесу. Проблема об'єктивності соціальних процесів. Типологія соціально-політичних процесів. Прогрес, регрес, стагнація. Рівні соціально-політичних процесів.	2	
14	Політичні конфлікти. Теоретичне осмислення і типологія політичних конфліктів. Основні засоби врегулювання конфліктних ситуацій.	2	
15	Громадська думка і соціально-політичні технології. Громадська думка як соціальний інститут. Політична реклама. Новітні технології формування суспільної думки.	2	
16	Виборчі системи. Виборчі системи та їх види. Мажоритарна, пропорційна та змішана системи.	2	

17	Міжнародні відносини. Міжнародні відносини і зовнішньополітична роль держави Основні міжнародні й регіональні організації.. Тенденції в розвитку міжнародних відносин і світового політичного процесу. Світова політика. Ознаки і протиріччя світової політики. Співвідношення понять «світова політика» і «глобальна політика». Міжнародні організації та їх роль у світовій політиці Глобалізація як мегатенденція світової політики. Глобальні проблеми сучасності. Антиглобалізм. Геополітичні виклики XXI ст..	2	
18	Євроатлантична інтеграція України як напрямок сучасної державної політики. Геополітичні та історичні передумови європейського вектору розвитку України. Національна безпека України в процесі входження в НАТО. Зовнішньополітичні пріоритети сучасної України. Україна в геополітичному просторі. Україна на тлі глобальних трансформаційних процесів. Роль України в загальноєвропейському політичному процесі.	2	

6. Темі практичних занять не передбачено навчальною програмою.

7. Самостійна робота

№ з/р	Назва теми яка вивчається самостійно	Кількість годин	
		Денна	Заочна
	Змістовий модуль I. Світові суспільно-політичні теорії та концепції.	10	
1	Теоретичні основи соціально-політичних наук як навчальна дисципліна. Еволюція методології політологічного дослідження. «Теорія ігор»	2	
2	Історія становлення знань про соціальні та політичні проблеми суспільства. Аристотель Політика.	2	
3	Соціально-політичні ідеї про суспільство. Соціальні концепції Середньовіччя. Схоластика Ф. Аквінського. Т. Гоббс про державу і суспільство (витоки лібералізму)	2	
4	Класичний і посткласичний етап політичної науки. «Постбіхевіористична» революція. Принципи постбіхевіоризму Д. Істона.	2	
5	Суспільно-політичні ідеї української інтелектуальної традиції. Соціально-політичні ідеї про національне відродження та державність XX ст.. Ліберальна ідея Б. Кістяковського.	2	
	Змістовий модуль II. Політичне життя суспільства.	14	
6	Суспільство як система соціально-політичних зв'язків. Теорія «надлюдини» Ф. Ніцше. Роль «корпорації» в здійсненні та реалізації політичних рішень у концепції Е. Дюркгейма. Теорія «синдикалістського федералізму» Л. Дюгі.	4	

7	Політична система суспільства. Аналіз твору К. Поппера «Відкрите суспільство та його вороги»	4	
8	Держава та її соціально-політична спрямованість. Теорія виникнення держави Л. Гумпловича.	4	
9	Інститути суспільства. Аналіз основних положень роботи «Солідарність» Л. Буржуа.	2	
	Змістовий модуль III. Основні ідеологічні доктрини сучасності.	14	
10	Лібералізм та неолібералізм. Призначення і роль громадянського суспільства в концепції Р. Дарендорфа. Телеологічна концепція влади Б. Рассела.	6	
11	Консерватизм та неоконсерватизм. Теорія українського монархізму В. Липинський. Український гетманський націоналізм П. Скоропадський	4	
12	Тоталітарні доктрини. Аналіз праці Х. Арендт «Джерела тоталітаризму, Ф. Хайека «Шлях до рабства»,	4	
	Змістовий модуль IV. Сучасні суспільно-політичні трансформації.	10	
13	Соціально-політичні процеси. Недоліки системного підходу Д. Істона. Роль політичної культури у формуванні політичної системи. Взаємодія держави та суспільства у роботах Т. Веблена. Роль техноструктури у розвитку суспільства Дж. Гелбрейта	1	
14	Політичні конфлікти. Основні теоретичні положення концепцій постіндустріального суспільства. Історичний розвиток у концепції Е. Тоффлера. Політичні погляди Д. Белла щодо сутності процесу деідеологізації. «Хвилі демократизації» С. Хантінгтона	1	
15	Громадська думка і соціально-політичні технології. За вибором: Шляхи формування центристських політичних партій у теорії М. Дюверже. Проблеми внутрішньопартійної демократії у роботах Й. Тезінга, В. Гофмайстера, О. Нідермайера. Типологія партійних систем С. Волінеца. Модель Ліпсета-Роккана при аналізі електоральної бази політичних партій. Основні види порушень виборчого законодавства та їх профілактика.	2	
16.	Вибірчі системи. Контроль за голосуванням як умова проведення виборів. Виборча система і партійна система: специфіка взаємозв'язку. Україна. Закони. Закон України «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних, міських голів». К.: Парламент. вид-во, 2015. Сборники избирательных законов стран Центральной и Восточной Европы. — К., 2017.	2	
17	Міжнародні відносини. Дж. Бентам Принцип найбільшої користі. Ліберальна міжнародна теорія проти міжнародної теорії реалізму. Зовнішня політика України до та після 1991 року. Націоналізм у світовій політиці.	2	
18.	Євроатлантична інтеграція України як напрямок сучасної державної політики. Горбулін В. П. Актуальні проблеми інтеграції України в НАТО: громадська думка та експертні оцінки: Зб. науково-аналітичних матеріалів / Національний центр з питань євроатлантичної інтеграції	2	

ції України К. : Євроатлантикінформ, 2017.		

10. Методи навчання

Лекції. Проблемні лекції. Презентації. Розв'язання ситуаційних завдань. Домашні завдання. Практичні роботи з використанням персональних комп'ютерів.

Форма занять	Методи навчання	№ тем, де використовується даний метод
<i>Лекції</i>	Проблемне викладання: чітке формулювання основних понять, їхня практична спрямованість, приклади проблемних ситуацій і залучення аудиторії до їхнього вирішення	1-18
	Періодичний діалог з аудиторією	1-18
	Використання ілюстративного матеріалу й технічних засобів навчання (мультимедійних систем)	1-18
	Використання елементів професійного гумору	1-18
<i>Семінарські заняття</i>	Диспут	5, 8,12,18
	Презентація результатів самостійної роботи Проекти організації суспільства в творах Платона та Аристотеля. Ідеї «суспільного договору» та «природного права» в політичній думці Нового часу. Марксизм та українська політична думка. Особливості українського консерватизму В. Липинського. Сутність та різновиди фашизму. Витоки та особливості українського інтегрального націоналізму. Еволюція України від президентської до змішаної республіки. Реформа децентралізації в сучасній Україні: мета, сутність, перспективи. Системи Бісмарка, Семашка та Беверіджа: порівняльний аналіз. Соціальна держава на прикладі США: державні медичні програми та охорони здоров'я в США. Медична реформа та реалізація конституційного права на охорону здоров'я в Україні. Сутність, цілі та характер пенсійної реформи в Україні. Умови реєстрації партій в Україні та інших країнах. Роль суспільно-політичних рухів у поваленні комуністичних режимів Центрально-Східної Європи (Хартія-77, польська «Солідарність», «Народні фронти» Балтійських країн, Народний Рух України). Організація, фінансування та структура суспільно-політичних рухів сучасності: «Арабська весна», «OccupyWall-street», Євромайдан. Вибірчі системи України від проголошення незалежності до сьогодні. Політична агітація на виборах в Україні часів незалежності: форми, методи, законодавче регулювання.	5, 8,12, 18

	Робота у малих групах	2,3,4,5
	Робота в парах для вирішення проблемних завдань	10,11,12

11. Методи контролю

Методи усного контролю. Фронтальний контроль знань на семінарських заняттях. Методи письмового контролю. Самоконтроль.

Форми контролю	Методи і прийоми контролю	№ тем, де використовується даний метод
Усний	Усні відповіді на запитання	1-18
	Доповідь	1-18
	Диспут	1-18
	Робота в парах	1-18
Письмовий	Письмова відповідь на запитання	
	Самостійна робота	
	Реферат	За вибором студента
	Складання есе за наступними темами: Що являє собою політична система суспільства? У чому головне призначення політичної системи? Які умови необхідні для формування політичної системи суспільства? Охарактеризуйте основні функції політичної системи суспільства. Класифікація політичних систем за Г. Алмондом, що в цій класифікації прийнято в якості системотворчого чинника? Головні проблеми формування і функціонування політичної системи України. Як визначав сутність влади М. Вебер? Дайте визначення та невід'ємні риси політичної влади. У чому різниця між поняттями народний та державний суверенітет? Що таке публічна влада та за яких історичних умов вона виникла? Що являють собою засоби (ресурси) влади? Поясніть де і коли можуть застосовуватись економічні, соціальні, культурно-інформаційні та силові засоби влади. Які засоби влади є найбільш дієвими? Чому? В чому їх ефективність? Що таке легітимність влади, які типи легітимності існують за М. Вебером та який з них, на ваш погляд, є більш дієвим. Надайте характеристику шляхів досягнення влади. Дайте визначення поняттю «політичний режим». Дайте визначення типам політичних режимів. типи демократичного режиму. На які соціальні верстви зазвичай спирається-	1-18

	ся авторитарний режим? Які існують закономірності переходу авторитарних суспільств до демократії? Назвіть причини формування тоталітаризму. Спробуйте визначити відмінності між авторитаризмом і тоталітаризмом. Чому тоталітаризм вважається явищем новітньої історії? Протягом якого періоду історії в Україні сформувався й функціонував тоталітаризм? Аргументуйте свою думку.	
Автоматизований	Візуалізовані презентації	1-18

Контрольні питання до змістового модулю № 1

1. Соціально-політичні науки у системі гуманітарного знання.
2. Об'єкт, предмет, категорії та функції соціально-політичних наук.
3. Закономірності розвитку соціально-політичної сфери суспільства.
4. Загальні методи дослідження соціально-політичних об'єктів.
5. Методи емпіричних соціально-політичних об'єктів.
6. Становлення та розвиток світової соціально-політичної думки.
7. Соціально-політична думка Стародавнього світу та Античності.
8. Суспільно-політична думка епохи середньовіччя та Відродження (європейський та український контекст).
9. Суспільно-політичні ідеї Нового часу та Просвітництва в Європі та в Україні.
10. Класичний етап розвитку соціально-політичних знань про суспільний розвиток в європейській та українській думці. Школи та напрями.
11. Українська та зарубіжна соціально-політична думка ХХ ст., її основні напрями.

Контрольні питання до змістового модулю № 2

1. Соціально-політичні науки у системі гуманітарного знання.
2. Об'єкт, предмет, категорії та функції соціально-політичних наук.
3. Закономірності розвитку соціально-політичної сфери суспільства.
4. Загальні методи дослідження соціально-політичних об'єктів.
5. Методи емпіричних соціально-політичних об'єктів.
6. Становлення та розвиток світової соціально-політичної думки.
7. Соціально-політична думка Стародавнього світу та Античності.
8. Суспільно-політична думка епохи середньовіччя та Відродження (європейський та український контекст).
9. Суспільно-політичні ідеї Нового часу та Просвітництва в Європі та в Україні.
10. Класичний етап розвитку соціально-політичних знань про суспільний розвиток в європейській та українській думці. Школи та напрями.
11. Українська та зарубіжна соціально-політична думка ХХ ст., її основні напрями.

Контрольні питання до змістового модулю № 3

1. Сучасні парадигми соціально-політичного знання.
2. Суспільство як соціальна система.
3. Ознаки і типи суспільства.
4. Поняття та види соціальних груп як елемент соціальної структури суспільства.

5. Соціально-демографічна підструктура суспільства.
6. Соціально-поселенська під структура суспільства.
7. Соціальна стратифікація: сутність, види, чинники.
8. Соціальна мобільність.
9. Політична система суспільства.
10. Основні теорії політичної системи.
11. Функції політичної системи суспільства.
12. Соціальний інститут: сутність, структурні елементи та функції.
13. Види соціальних інститутів.
14. Політичні інститути: сутність, елементи, класифікація.
15. Держава як основний політичний інститут суспільства.
16. Концепції походження держави.
17. Типологія та функції держави.
18. Громадянське суспільство: сутність, генезис становлення, елементи та функції.
19. Соціальна організація: поняття, ознаки та структура.
20. Закони, принципи та типологія соціальних організацій.
21. Управління соціальними організаціями: сутність, принципи та стиль керівництва.
22. Політична партія: поняття функції, типологія.
23. Суспільно-політичний феномен влади.
24. Політична влада.
25. Державна влада як політико-правове явище публічного характеру.
26. Легітимність та легітимація: поняття, типологія легітимності.

Контрольні питання до змістового модулю № 4

1. Поняття та ознаки соціального процесу.
2. Політичний процес: сутність і стадії розвитку.
3. Основні типи соціальних процесів.
4. Політична трансформація та модифікація.
5. Політичний процес у транзитивних суспільствах.
6. «Західний» та «Незахідний» політичні процеси: порівняльна характеристика.
7. Соціальні відхилення: сутність та основні ознаки.
8. Типологія соціальних відхилень.
9. Соціальні норми як механізми соціальної регуляції поведінки.
10. Конфлікт як соціальний феномен.
11. Особливості соціально-політичних конфліктів.
12. Прогнозування, запобігання та урегулювання соціально-політичних конфліктів.
13. Правові інститути у вирішенні соціально-політичних конфліктів.
14. Громадська думка як соціальний інститут: сутність, механізм функціонування.
15. Соціально-політичні технології: визначення, сутність, типологія.
16. Вибірчі технології.
17. Світова політика як соціальний феномен.
18. Субекти світової політики.
19. Сучасні школи та напрями в теорії світової політики.
20. Сучасний світовий процес та роль України в цьому процесі.
21. Глобалізація і проблеми світового розвитку.
22. Антиглобалізм: сутність, особливості становлення і розвитку.
23. Генезис геополітики.
24. Геополітичні виклики XXI століття.
25. Етнополітика, її принципи.
26. Види державної етнополітики: негативний і позитивний зміст.
27. Україна та її євроатлантична інтеграція.
28. Україна і НАТО.

**Орієнтований перелік питань,
які визначаються як питання семестрового контролю.**

1. Соціально-політичні науки у системі гуманітарного знання.
2. Об'єкт, предмет, категорії та функції соціально-політичних наук.
3. Закономірності розвитку соціально-політичної сфери суспільства.
4. Загальні методи дослідження соціально-політичних об'єктів.
5. Методи емпіричних соціально-політичних об'єктів.
6. Становлення та розвиток світової соціально-політичної думки.
7. Соціально-політична думка Стародавнього світу та Античності.
8. Суспільно-політична думка епохи середньовіччя та Відродження (європейський та український контекст).
9. Суспільно-політичні ідеї Нового часу та Просвітництва в Європі та в Україні.
11. Класичний етап розвитку соціально-політичних знань про суспільний розвиток в європейській та українській думці. Школи та напрями.
13. Українська та зарубіжна соціально-політична думка ХХ ст., її основні напрями.
14. Сучасні парадигми соціально-політичного знання.
15. Суспільство як соціальна система.
16. Ознаки і типи суспільства.
17. Поняття та види соціальних груп як елемент соціальної структури суспільства.
18. Соціально-демографічна підструктура суспільства.
19. Соціально-поселенська підструктура суспільства.
20. Соціальна стратифікація: сутність, види, чинники.
21. Соціальна мобільність.
22. Політична система суспільства.
23. Основні теорії політичної системи.
24. Функції політичної системи суспільства.
25. Соціальний інститут: сутність, структурні елементи та функції.
26. Види соціальних інститутів.
27. Політичні інститути: сутність, елементи, класифікація.
28. Держава як основний політичний інститут суспільства.
29. Концепції походження держави.
30. Типологія та функції держави.
31. Громадянське суспільство: сутність, генезис становлення, елементи та функції.
32. Соціальна організація: поняття, ознаки та структура.
33. Закони, принципи та типологія соціальних організацій.
34. Управління соціальними організаціями: сутність, принципи та стиль керівництва.
35. Політична партія: поняття функції, типологія.
36. Суспільно-політичний феномен влади.
37. Політична влада.
38. Державна влада як політико-правове явище публічного характеру.
39. Легітимність та легітимація: поняття, типологія легітимності.
40. Політика як соціальне явище: поняття, ознаки, види, функції.
41. Політичний режим як засіб здійснення влади в державі.
42. Тоталітарний, авторитарний, демократичний режими.
43. Історичні витоки теорії та практики демократії.
44. Загальна характеристика сучасних теорій демократії.
45. Поняття особистості та специфіка соціологічного підходу до її аналізу.
46. Структура особистості.
47. Функції особистості.
48. Соціальний статус і соціальна роль особистості.
49. Соціальна типологія особистості.
50. Соціалізація людини: поняття, структура та механізми.
51. Етапи соціалізації людини.

52. Характеристика політичної соціалізації.
53. Феномен лідерства у суспільстві.
54. Політичне лідерство: поняття, структура, функції.
55. Типологія політичного лідерства.
56. Сутність феномену еліти.
57. Поняття, структура та соціальні функції політичної еліти.
58. Теорії еліт в політичній науці.
59. Динаміка еліти: циркуляція (В. Парето)
60. Поняття, структура та функції політичної культури.
61. Політична свідомість як елемент політичної культури.
62. Політична участь і політична поведінка.
63. Типологія політичних культур.
64. Політичні субкультури.
65. Шляхи і чинники політичної культури.
66. Поняття та ознаки соціального процесу.
67. Політичний процес: сутність і стадії розвитку.
68. Основні типи соціальних процесів.
69. Політична трансформація та модифікація.
70. Політичний процес у транзитивних суспільствах.
71. «Західний» та «Незахідний» політичні процеси: порівняльна характеристика.
72. Соціальні відхилення: сутність та основні ознаки.
73. Типологія соціальних відхилень.
74. Соціальні норми як механізми соціальної регуляції поведінки.
75. Конфлікт як соціальний феномен.
76. Особливості соціально-політичних конфліктів.
77. Прогнозування, запобігання та урегулювання соціально-політичних конфліктів.
78. Правові інститути у вирішенні соціально-політичних конфліктів.
79. Громадська думка як соціальний інститут: сутність, механізм функціонування.
80. Соціально-політичні технології: визначення, сутність, типологія.
81. Вибірчі технології.
82. Світова політика як соціальний феномен.
83. Суб'єкти світової політики.
84. Сучасні школи та напрями в теорії світової політики.
85. Сучасний світовий процес та роль України в цьому процесі.
86. Глобалізація і проблеми світового розвитку.
87. Антиглобалізм: сутність, особливості становлення і розвитку.
88. Генезис геополітики.
89. Геополітичні виклики XXI століття.
90. Етнополітика, її принципи.
91. Види державної етнополітики: негативний і позитивний зміст.
92. Україна та її євроатлантична інтеграція.
93. Україна і НАТО.

Перелік питань, які визначаються як питання поточного контролю

1. Обґрунтуйте, в чому основна причина виникнення соціальних та політичних знань?
2. обґрунтуйте, чому проблема влади є основною проблемою політики?
3. Розкрийте взаємозв'язок політології і соціології.
4. Англійський історик Е. Фрімен говорив, що «історія – це минула політика, а політика – це сучасна історія». Поясніть цей вислів.
5. Чим відрізняються погляди Платона і Арістотеля на функції держави і що їх об'єднує?
6. Який вплив мають політичні вчення Стародавньої Греції на сучасний розвиток політичних теорій?

7. Які заслуги перед політичною наукою роблять Н. Макіавеллі видатним вченим?
8. Що об'єднує і чим відрізняються погляди Т. Гоббса і Дж. Локка на державу?
9. Чим важливі положення про природне право для політичної науки, обґрунтоване Ж.Ж. Руссо?
10. Який теоретичний доробок у політичну науку зробили І. Кант і Г. Гегель?
11. Прокоментуйте думку С. Оріховського: «Закон вищий за державу і вищий за короля». Наскільки актуальною вона є для сучасного українського суспільства?
12. Іван Вишенський дійшов визнання основоположності первісно-демократичних засад раннього християнства як для церковного, так і світського життя. Який вплив має сучасна організація релігійно-церковного життя на політичний процес в Україні?
13. Григорій Сковорода, базуючись на концепції «природовідповідності», гостро критикував неефективну та злочинну владу. Вона, вважає він, постає тоді, коли люди без поклику своєї природи прагнуть різних посад. Як забезпечити «природовідповідність» і моральність в сучасній системі влади?
14. Кирило-Мефодіївське братство висунуло ідею побудови слов'янської спілки християнських республік. Чи відрізняється ця ідея від культивованої сьогодні певними російськими та українськими політичними силами ідеї створення союзної держави російської, української та білоруської націй?
15. Михайло Драгоманов відстоював думку про те, що політична децентралізація й широке місцеве самоврядування є засобом подолання конфлікту між державою і суспільством й утвердження свободи. Чи підтвердила сучасна європейська та вітчизняна політична практика думку українського вченого?
16. Микола Міхновський вважав, що державна самостійність є головною умовою відродження української нації. Чому тоді суверенна українська держава не забезпечила швидкого відродження українства? Які чинники відіграли у цьому головну роль?
17. Охарактеризуйте виконання політичною системою українського суспільства стратегічної, управлінської та представницької функцій.
18. Розкрийте особливості взаємодії політичної та економічної (правової) систем на сучасному етапі розвитку українського суспільства.
19. Зважаючи на роль політичної системи в суспільстві, дайте оцінку ефективності її функціонування в Україні.
20. Які структурні елементи політичної системи українського суспільства вимагають суттєвого вдосконалення в чому?
21. За якими ознаками події в Україні 2014 р. можна охарактеризувати як політичну революцію?
22. Які об'єктивні та суб'єктивні чинники стали на перешкоді реалізації цілей і завдань Помаранчевої революції?
23. Які об'єктивні та суб'єктивні чинники стоять на заваді радикальної політичної реформи в Україні?
24. Охарактеризуйте основні напрями реформування вітчизняної політичної системи, що декларується опозиційними політичними партіями України.
25. В чому полягає відмінність понять «легітимність» і «легальність» влади? Охарактеризуйте в цьому контексті політичну владу в Україні.
26. Що означає принцип поділу влади, і яка необхідність у його дотриманні? Охарактеризуйте гілки державної влади в Україні з позиції їх незалежності.
27. Після подій на майдані в Україні відбулася зміна влади чи зміна політичної системи? Обґрунтуйте свою відповідь.
28. Назвіть критерії ефективності політичної влади і на основі цього обґрунтуйте, чи є ефективною політична влада в Україні?
29. Обґрунтуйте твердження: «ЗМІ є четвертою гілкою влади».
30. З'ясуйте, чим відрізняється політична діяльність від інших видів суспільної діяльності.
31. Розкрийте зміст політичної діяльності у парламенті, партійних, громадських організаціях
32. Проведіть приклади лобізму, екстремізму та конформізму у політичній діяльності в Україні.

33. Охарактеризуйте суб'єкти політичної діяльності, в Україні .
34. Поміркуйте над питанням „договірного” характеру походження держави як акту свідомого державотворення.
35. Чи може індивід впливати на державу? Які режими найбільш сприятливі для здійснення такого впливу?
36. Зіставте основні ознаки правової держави, громадянського суспільства з конституційними положеннями Української держави та сучасними реаліями.
37. Чи суперечить наявність територіальної автономії всередині країни принципам унітарності. Проаналізуйте на прикладі України.
38. Як Ви оцінюєте повернення України до президентсько-парламентської форми державного правління? Чи відповідає це сучасним завданням державотворення?
39. Чи можна назвати соціальною державу із нечисленним середнім класом? Поясніть свою відповідь.
40. Конституція та Закон України «Про політичні партії України» про сутність та роль політичних партій в суспільстві. Наскільки успішно українські партії виконують своє соціальне призначення?
41. Партія регіонів є правлячою політичною партією. Яким чином вона впливає на діяльність парламенту та уряду України?
42. Які політичні партії в Україні належать до опозиційних? Як можна охарактеризувати їхню діяльність в парламенті?
43. Які партії в Україні належать до центристських політичних сил і які з них належать до парламентських партій? Охарактеризуйте особливості їхньої політичної платформи.
44. Які політичні партії в Україні належать до правих і правоцентристських і чи представлені вони у Верховній Раді України? Охарактеризуйте особливості їхньої політичної платформи.
45. Поняття етнополітики, її суб'єкти та об'єкти.
46. Поняття нації. Різновиди націй, визначені за способом їхнього формування (етнічні, політичні та змішані).
47. Основні концепції, які розкривають природу і сутність націй. Намагання сучасної націології розробити універсальну теорію нації.
48. Основними принципами міжнародної політики є мирне співіснування держав з різним суспільним ладом, незастосування сили чи погрози силою, невтручання у внутрішні справи, дотримання прав людини і національних меншин, вирішення суперечок мирним шляхом. Чи дотримуються цих принципів міжнародного права такі держави як США та Росія?
49. Які глобальні проблеми сучасності найбільше торкаються України? Що робить наша держава та міжнародна спільнота для їх розв'язання?
50. Основні вектори зовнішньополітичної стратегії України. Який з цих напрямів вважається найбільш пріоритетним? Чому?

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Для заліку

Зимовий / Літній семестри									
Розподіл балів за змістовними модулями і темами що вивчаються									Сума
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	100
5	5	5	5	5	6	6	6	7	
25					25				
Змістовий модуль 3					Змістовий модуль 4				
T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16	T17	T18	
8	8	9	4	4	4	4	4	5	
25					25				

Умови допуску до підсумкового контролю (залік): студент має набрати максимальну суму балів (за роботу на семінарських заняттях і виконання різних видів завдань).

1. Зарахування проводиться за умови отримання позитивної оцінки при складанні контрольної роботи у тестовій або іншій формі (теоретичні питання, написання відповіді у формі есе).

2. При відсутності під час написання модуля або отриманні незадовільної оцінки, студент повинен здати (перездати) матеріал під час проведення підсумкових контрольних заходів.

3. Оцінювання засвоєння дисципліни проводиться за рахунок набраних балів, зарахованих під час семінарських занять.

4. Студенти, які не згодні із підсумковою оцінкою, мають право на складання заліку у письмовій формі за всіма темами курсу.

5. Оцінка, отримана на заліку є кінцевою.

Розподіл балів за змістовими модулями, темами та формами діагностики

Модулі, теми та форми діагностики	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1	
Тема 1 (диспут, усні відповіді,)	5 балів
Тема 2 (робота у малих групах, усні та письмові відповіді, самостійне ставлення до вивченої проблеми)	5 балів
Тема 3 (робота в парах, усні відповіді, візуалізовані презентації)	5 балів
Тема 4 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь, реферат)	5 балів
Тема 5 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь, реферат)	5 балів
Змістовий модуль 2	
Тема 6 (самостійне проведення семінарського заняття студентами, презентація результатів, усні відповіді, доповідь).	6 балів
Тема 7(диспут, усні відповіді, складання есе, самостійне опрацювання джерел)	6 балів
Тема 8 (презентація результатів самостійної роботи, усні та письмові відповіді, реферат)	6 балів
Тема 9(презентація результатів, усні відповіді, робота в парах і самостійної роботи, доповідь, реферат)	7 балів
Змістовий модуль 3	
Тема 10 (презентація результатів опрацювання теми, усні відповіді, самостійне опрацювання джерел, самостійне ставлення до вивченої проблеми, доповідь, реферат, складання есе)	8 балів
Тема 11 (презентація результатів самостійної роботи,	8 балів

усні відповіді самостійної роботи, доповідь, реферат, складання есе)	
Тема 12 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь, реферат, складання есе)	9 балів
Змістовий модуль 4	
Тема 13 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь, самостійне ставлення до вивченої проблеми)	4 бали
Тема 14 (презентація результатів, усні відповіді, самостійне опрацювання джерел, доповідь або реферат)	4 бали
Тема 15 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь або реферат)	4 бали
Тема 16 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь або реферат)	4 бали
Тема 17 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь або реферат)	4 бали
Тема 18 (презентація результатів, усні відповіді самостійної роботи, доповідь або реферат)	5 балів
Усього за роботу на семінарських заняттях	100 балів

12.1. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74 (75)-81	C	задовільно	
64-73 (74)	D		
60-63	E		
0-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
	F*	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

F* - виставляється тільки за результатом складання заборгованості комісії.

12.2. Форма поточного контролю
Елементи контролю за змістовним модулем 1

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	1
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	2
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	3
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	4
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	5
Всього			25	

Елементи контролю за змістовним модулем 2

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	1	6	6
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	1	6	7
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	6	1	6	8
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	7	1	7	9
Всього			25	

Елементи контролю за змістовним модулем 3

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	8	1	8	10
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	8	1	8	11
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	9	1	9	12
Всього			25	

Елементи контролю за змістовним модулем 4

Вид контролю	К-ть завдань	Кількість балів		Тиждень подачі або проведення
		За одиницю контролю	Всього	
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	4	1	4	13
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	4	1	4	14
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	4	1	4	15
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	4	1	4	16
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	4	1	4	17
Усний, письмовий, презентація (фронтальне та індивідуальне опитування)	5	1	5	18
Всього			25	

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій.
2. Індивідуальні, тестові завдання для поточного контролю знань.
3. Презентації.

4. Електронні навчальні посібники і підручники.

14. Рекомендована література

14.1. Навчальна та довідкова література для лекційного курсу

1. Макешина Ю.В. Феномен материнства в нових дискурсах постсучасної України / Філософські аспекти соціокультурних досліджень в умовах глобалізації: монографія / під ред. О. М. Пшінька, Т.І. Власової. Дніпропетровськ: ДНУЗТ ім. академіка В.Лазаряна, 2014. 240 с. Ч. II. С. 143-151.
2. Макешина Ю.В. Повседневные практики материнства и гендерное измерение жизненного пространства женщины / Від гендерних ідеологій до дискусій про сучасну сім'ю: монографія / за ред. О.М. Пшінька, Т.І. Власової. Дніпропетровськ. 2014. 155 с. Р. II. п. 2.6. С. 141-152.
3. Макешина Ю.В. Методологія гендерних досліджень у світлі феномена волонтерства / Трансформації феномена волонтерства в дискурсивних практиках публічної сфери життя: Монографія / під наук. ред. Т.І. Власової. Дніпро. 2017. Р. II. п. 2.3. С. 71-85.
4. Макешина Ю.В. «Трансформация феномена материнства в дискурсах и нарративах западной неклассической и постнеклассической философии: монография / за ред. Т.І. Власової Днепр. 2017. 188 с.
5. Макешина Ю.В. Практикум з дисципліни «Соціологія» (навчально-методичний посібник) / упоряд. Ю.В.Макешина. Дніпро, 2016. 143 с.
6. Спортивна культура особистості: навч. посіб. / ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2017. Розд. 2. С. 45-65.
7. Особистість. Спорт. Духовна культура: інтегральний вимір: колект. монограф./ за наук. ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2018. Гл. 5. С 134-173.
8. Бандурка О. М. Інтерпол: міжнародна організація кримінальної поліції. — Х.: Основа, 2003. — 324 с.
9. Бебик В. М. Менеджмент виборчої кампанії: ресурси, технології, маркетинг: Навч.-метод. посіб. К.: МАУП, 2001. 216 с.
10. Гелей С., Рутар С. Основи політології: Лекції для студентів гуманітарних ВУЗів. — Л.: Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України, 1996. 232 с.
11. Горбач О., Демчишак Р. Політологія: навчальний посібник. - Львів: ЛДІНТУ ім. В. Чорновола, 2011.-264 с.
12. Конституція України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради. — 1996. — № 30. — С. 381—417.
13. Кудрявченко А. І. Геополітика: Підруч. / А. І. Кудрявченко, Ф. М. Рудич, В. О. Храмов. — К.: МАУП, 2014. — 296 с.
14. Мала енциклопедія етнодержавознавства / За ред. Ю. і. Римаренка. — К., 1996. — 942 с.
15. Мальський З., Мацяк М. Теорія міжнародних відносин: Підр. для студ. вищ. навч. закл. — К.: Кобза, 2003. — 527 с.
16. Основи політичної науки: Курс лекцій / За ред. Б. Кухти. - Л.: Кальварія, 2016. - 238 с.
17. Піча В., Хома Я. Політологія. — Л.: "Магнолія плюс", 2015. — 304 с.
18. Політологічний енциклопедичний словник. — К.: Генеза, 2007. — 400 с.
19. Політологія: Академічний курс./ М. І. Панов (керівн. автор, кол.), Л. М. Герасіна, В. С. Журавський та ін. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2016.-520 с.
20. Політологія / За ред. О. Бабкіної. — К.: Академія, 2008. — 368 с.
21. Політологія / За ред. А. Колодій. — К.: Ельга, Ніка-Центр, 2013. — 664 с.
22. Прохоренко О. Я. Корупція по-українськи: сутність, стан, проблеми: Монографія.- К., 2015. -168 с.
23. Рудич Ф.М. Політологія: Підруч. — К.: Либідь, 2005. — 478 с.
24. Рябов С. Г. Політичні вибори: Навч. посіб. — К.: Тандем, 2008. — 96 с.

25. Сучасний виборчий PR: Навч. посіб. / В. В. Лісничий, В. О. Грищенко, В. М. Іванов та ін. — К.: ВД "Професіонал", 2004. — 384 с.
26. Шляхтун П. П. Політологія. — К.: Либідь, 2012. — 576 с.

14.2. Література для практичних і семінарських занять

1. 1. Макешина Ю.В. Феномен материнства в нових дискурсах постсучасної України / Філософські аспекти соціокультурних досліджень в умовах глобалізації: монографія / під ред. О. М. Пшінька, Т.І. Власової. Дніпропетровськ: ДНУЗТ ім. академіка В.Лазаряна, 2014. 240 с. Ч. II. С. 143-151.
2. Макешина Ю.В. Повседневные практики материнства и гендерное измерение жизненного пространства женщины / Від гендерних ідеологій до дискусій про сучасну сім'ю: монографія / за ред. О.М. Пшінька, Т.І. Власової. Дніпропетровськ. 2014. 155 с. Р. II. п. 2.6. С. 141-152.
3. Макешина Ю.В. Методологія гендерних досліджень у світлі феномена волонтерства / Трансформації феномена волонтерства в дискурсивних практиках публічної сфери життя: Монографія / під наук. ред. Т.І. Власової. Дніпро. 2017. Р. II. п. 2.3. С. 71-85.
4. Макешина Ю.В. «Трансформация феномена материнства в дискурсах и нарративах западной неклассической и постнеклассической философии: монография / за ред. Т.І. Власової Днепр. 2017. 188 с.
5. Макешина Ю.В. Практикум з дисципліни «Соціологія» (навчально-методичний посібник) / упоряд. Ю.В.Макешина. Дніпро, 2016. 143 с.
6. Спортивна культура особистості: навч. посіб. / ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2017. Розд. 2. С. 45-65.
7. Особистість. Спорт. Духовна культура: інтегральний вимір: колект. монограф./ за наук. ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2018. Гл. 5. С 134-173.
8. Андрущенко В. Політологія: наука про політику: Підручник для вищої школи / Василь Григорович Кремень (ред.), Микола Іванович Горлач (ред.). — 3. вид., виправ. та доп. — К.; Х. : Єдинорог, 2001. — 640с.
9. 2. Бабкіна О. В., Безродний Є. Ф., Горбатенко В. П., Дмитренко С. П., Дорофей В. Т. Політологія: Посібник для студ. вузів / О.В. Бабкіна (ред.), В.П. Горбатенко (ред.). — К. : Видавничий центр "Академія", 2004. — 366с.
10. Брусиловська О. Системні трансформації посткомуністичних країн Європи. 1989-2009 : навчальний посібник / Ольга Брусиловська. - Одеса : Астропринт, 2011. - 448 с.

14.3. Навчальна література для самостійної роботи студента

1. Макешина Ю.В. Феномен материнства в нових дискурсах постсучасної України / Філософські аспекти соціокультурних досліджень в умовах глобалізації: монографія / під ред. О. М. Пшінька, Т.І. Власової. Дніпропетровськ: ДНУЗТ ім. академіка В.Лазаряна, 2014. 240 с. Ч. II. С. 143-151.
2. Макешина Ю.В. Повседневные практики материнства и гендерное измерение жизненного пространства женщины / Від гендерних ідеологій до дискусій про сучасну сім'ю: монографія / за ред. О.М. Пшінька, Т.І. Власової. Дніпропетровськ. 2014. 155 с. Р. II. п. 2.6. С. 141-152.
3. Макешина Ю.В. Методологія гендерних досліджень у світлі феномена волонтерства / Трансформації феномена волонтерства в дискурсивних практиках публічної сфери життя: Монографія / під наук. ред. Т.І. Власової. Дніпро. 2017. Р. II. п. 2.3. С. 71-85.
4. Макешина Ю.В. «Трансформация феномена материнства в дискурсах и нарративах западной неклассической и постнеклассической философии: монография / за ред. Т.І. Власової Днепр. 2017. 188 с.
5. Макешина Ю.В. Практикум з дисципліни «Соціологія» (навчально-методичний посібник) / упоряд. Ю.В.Макешина. Дніпро, 2016. 143 с.

6. Спортивна культура особистості: навч. посіб. / ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2017. Розд. 2. С. 45-65.
7. Особистість. Спорт. Духовна культура: інтегральний вимір: колект. монограф./ за наук. ред. Л.П. Корогод. Дніпро: ПДАФКіС, 2018. Гл. 5. С 134-173.
8. Аренд Х. Джерела тоталітаризму. — К.: Дух і літера, 2002. — 539 с.
9. Бек У. Что такое глобализация? Ошибки глобализма — ответы на глобализацию / Пер. с нем. А. Григорьева, В. Седельника; Общ. ред. и послесл. А. Филиппова. — М.: Прогресс-Традиция, 2001. — 304 с.
10. Бжезинский З. Великая шахматная доска // Філософія політики: Хрестоматія: У 4 т. — К.: Знання України, 2003. — С. 80—112.
11. Бжезінський З. Україна у геостратегічному контексті. — К.: "Киево- Могиллянська академія", 2006. — 102 с.
12. Варзар І.М. Політична етнологія як наука. — К.: Школяр, 1994. — 224 с.
13. Годунов И. В. Противодействие организованной преступности: Учеб. пособ. — М.: Высшая школа, 2003. — 497 с.
14. Головатий М. Ф. Мистецтво політичної діяльності: Навч. посіб. — К.: МАУП, 2002. — 176 с.
15. Горшенева И. А, Полиция в механизме современного демократического государства: Учеб. пособ. — М., 2004.
16. Доклад о развитии человека 2004. Культурная свобода в современном многообразном мире / Пер. с англ. — М.: "Весь Мир", 2004. — 328 с.
17. Донцов Д. Дух Росії. / пер. з нім. Вишинського В., Зимомрі І. - К. : Українська видавнича спілка ім. Ю.Липи, 2011. - 135 с.
18. Донцов Д. Історія розвитку української державної ідеї. — К.: Знання, 1991. — 48 с.
19. Дюверже М. Политические партии / Пер. с франц. — М.: Академический проект, 2000. — 558 с.
20. Касьянов Г. В. Теорії нації та націоналізму. — К.: Либідь, 1999. — 352 с.
21. Киссинджер Г. Новый мировой порядок // Філософія політики: Хрестоматія: У 4 т. — К.: Знання України, 2003. — С. 29—80.
22. Колодій А. На шляху до громадянського суспільства. — Л.: Червона калина, 2002. — 276 с.
23. Колодій А. Нація як суб'єкт політики. — Л.: Кальварія, 1997. — 55 с.
24. Кривчик Г. Г. Україна в міжнародних організаціях: навч. посіб. / Г. Г. Кривчик, С. М. Серьогін, В. Я. Шибко. - К.: АДФУ-Україна, 2011.-224 с.
25. Кухта Б. Політична влада та рішення. — Л.: ЦПД, 2006. — 240 с.
26. Лозовицький О. С. Зовнішня політика держави : становлення та розвиток в умовах глобалізації : монографія / О. С. Лозовицький. - К. : Вид-во Європейського університету, 2011. - 400 с.
27. Малкин Э., Сучков Э. Основы избирательных технологий. — М.: Русская панорама, 2012. - 464 с.
28. Потульницький В. Теорія української політології: Курс лекцій. - К.: Либідь, 1993. - 192 с.
29. Почепцов, Георгій. Від Фейсбуку і гламуру до WikiLeaks: медіакомунікації. - К.: Спадщина, 2015. - 464 с.
30. Ребет Л. Теорія нації. — Л.: Державність, 1997. — 190 с.
31. Рябов С. Політологічна теорія держави. — К.: КНЕУ, 1996. — 201 с.
32. Скрипкина Ж. Б. Избирательные системы и технологии. - М.: Вузовский учебник, 2006. - 174 с.
33. Сміт Е. Національна ідентичність: Пер. з англ. — К.: Основи, 1996. — 224 с.
34. Тимошенко В. А. Наркобізнес: національна та міжнародна протидія новим викликам: Монографія. — К., 2006. — 456с.
35. Фуллер Лон Л. Мораль права / Пер. з англ. Н. Комарова. — К., 1999.
36. Чарльз М. Т. Профессиональная подготовка сотрудников полиции (милиции) США и России / Под общ. ред. В. П. Сальникова. — СПб., 2000.
37. Шведа Ю. Р. Теорія політичних партій і партійних систем: Навч. посіб. — Л.: Тріада плюс, 2004. — 528 с.

38. Harrison G. Corruption, Development Theory, Social Change // Contemporary Politics. — Sep. 1999. — V. 5. — #3. — P. 210—224.
39. Human Trafficking in Europe: an Economic Perspective by Gijsbert Van Liemt International Labour Organisation. — Geneva. — June, 2004.

Доцент _____ **Ю.В. Макешина**
(підпис)

Завідувач кафедри _____ **Л.П. Корогод**
(підпис)